

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobce **Mgr. A. H.**, bytem, proti žalovanému **Krajskému úřadu Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo nám. 3/5, 601 82 Brno, o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 18. 3. 2013, č. j. ..., sp. zn. ...

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje, Odbor správní ze dne 18.3.2013, č. j. JMK 11436/2013, sp. zn. S-JMK 11436/2013 OSP, **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II Žalovaný **je povinen** nahradit žalobci náklady řízení ve výši 3.000 Kč do 30 dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou žalobou se žalobce domáhá zrušení rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje, Odbor správní ze dne 18. 3. 2013, č. j. ..., sp. zn. ..., kterým bylo rozhodováno o odvolání žalobce proti rozhodnutí Komise k projednávání přestupků města Tišnov (dále jen správní orgán prvního stupně) ze dne 7. 12. 2012, č. j. ...

Výrokem 1. bod a) rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 7. 12. 2012, č. j. ... bylo podle ust. § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o přestupcích) zastaveno řízení ve věci přestupků proti občanskému soužití podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, kterých se měla

dopustit D. D., nar. ..., trvale bytem ... ublížením na cti žalobce tím, že ho ve dnech 24.5.2012 okolo 07:30 hod. na komunikaci p.č. ... v k.ú. ..., 3.6.2012 okolo 08:00 hod. na hranici pozemků p.č. ... a .. v k.ú. ..., 23.8.2012 okolo 19:45 hod z okna domu č.p. 121 v obci ... a 27.8.2012 v době asi od 18:15 do 18:45 hod. na hranici pozemků p.č. ... a ... v k.ú. ..., urazila neverbálními gesty vztyčených prostředníčků, neboť skutky, o nichž se vede řízení, nejsou přestupkem.

Výrokem 1. bod b) téhož rozhodnutí bylo podle ust. § 76 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích zastaveno řízení ve věci přestupků proti občanskému soužití podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, kterých se měla dopustit D. D., nar. ..., trvale bytem ..., ublížením na cti žalobce tím, že ho ve dnech 24.5.2012 okolo 07:30 hod. na komunikaci p.č. ... v k.ú. ... a 3.6.2012 okolo 08:00 hod. na hranici pozemků p.č. ... a ... v k.ú. ..., urazila opakovanými výroky „čuráku“, neboť spáchání skutků, o nichž se vede řízení, nebylo obviněné z přestupků prokázáno.

Podle ust. § 79 odst. 1 zákona o přestupcích byla žalobci uložena povinnost nahradit náklady spojené s projednáváním přestupku, které činí dle vyhlášky č. 231/1996 Sb., kterou se stanoví paušální částka nákladů řízení o přestupcích, ve znění vyhlášky č. 340/2013 Sb., 1.000 Kč, a to ve lhůtě do 30 dnů od právní moci rozhodnutí.

Výrokem 2. rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo podle ust. § 76 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích zastaveno řízení ve věci přestupků proti občanskému soužití podle ust. § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích, kterých se měla dopustit D. D., nar. ..., trvale bytem ..., úmyslným narušením občanského soužití vyhrožováním újmou na zdraví žalobce tím, že na něho dne 3.6.2012 okolo 08:00 hod. na hranici pozemků p.č. ... a ... v k.ú. zakřičela, že ho zabije a jiným hrubým jednáním tím, že dne 27.8.2012 v době asi od 18:15 do 18:45 hod. na hranici pozemků p.č. .. a ... v k.ú. ... lomcovala drátěným pletivem oplocení pozemku rodiny H., neboť spáchání skutků, o nichž se vede řízení, nebylo obviněné z přestupků prokázáno.

Krajský úřad Jihomoravského kraje k odvolání žalobce rozhodnutím ze dne 18. 3. 2013, č. j. ..., sp. zn. ..., výrokem I. rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podle ust. § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád) změnil tak, že z výroku 1. bod a) se vypouští slova „23.8.2012 okolo 19:45 hod. z okna domu č.p. .. v obci ... a 27.8.2012 v době asi od 18:15 do 18:45 hod. na hranici pozemků p.č. .. a ... v k.ú. ...“. Ve zbytku byl výrok 1. rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podle ust. § 90 odst. 5 správního řádu potvrzen. Výrokem II. rozhodnutí žalovaného bylo odvolání žalobce proti výroku 2. rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podle ust. § 92 odst. 1 správního řádu zamítnuto jako nepřípustné.

Žalobce žalobou napadá výrok I. rozhodnutí žalovaného, neboť má za to, že tento výrok je ze skutkových i právních důvodů nezákonný.

Žalobce namítá, že žalovaný dospěl k závěru odporujícímu zákonu a ustálené judikatuře, že skutek D. D. ze dne 24. 5. 2012 v důsledku obranného jednání, vylučujícího trestnost, není přestupkem. Důvod pro zastavení řízení podle názoru žalobce nebyl dán. Žalobce odmítá tvrzenou lež D. D., že by jí cokoliv říkal, přestože jednala vulgárně. Žalobce namítá, že s výjimkou dne 3. 6. 2012 s D. od roku 2009 nekomunikuje. Žalobce dále odmítá obvinění žalovanou z nečestného jednání a obvinění z nepojmenovaného skutku, který však nutně musí být silnější než přestupek, kterého se dopustila D. D., když žalovaný její jednání

označil za jednání obranné, vylučující trestnost. S poukazem na rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 1/2008 a sp. zn. 1 As 72/2009 žalobce namítá, že žalovaný označil přestupkové jednání za jednání, které v důsledku údajně obranného jednání není přestupkem, v rozporu s ust. § 2 odst. 2 písm. a) zákona o přestupcích, a že žalovaným zjištěný stav nelze posuzovat jako stav krajní nouze. Rovněž zhodnocení a zdůvodnění zjištěného stavu žalovaným žalobce s poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 As 72/2009 považuje za rozporné se zákonem. Žalobce namítá, že v daném případě by stačilo, kdyby se D. D. nevykláněla z auta, případně odešla domů. Správní orgán rovněž nevysvětlil, jak by se D. D. gesty vztyčených prostředníků mohlo podařit odvrátit hrozící nebezpečí, a jaké nebezpečí měla odvracet. Žalobce má na základě shora uvedeného za to, že žalovaný dospěl po provedeném dokazování k nesprávným právním závěrům, a že nebyly splněny pro aplikaci institutu krajní nouze.

Žalobce nesouhlasí se závěrem správních orgánů, že byly dány podmínky pro zastavení řízení ve věci skutků ze dne 3. 6. 2012 proto, že neexistuje důkaz, který by prokazoval, že se skutek stal. Žalobce namítá, že mezi účastníky řízení nebylo sporu o tom, že by se skutek nestal, ale že D. D. popírá, že by se skutek stal dne 3. 6. 2012. Žalobce je přesvědčen, že z předložených důkazů je nepochybné, že se skutek stal právě dne 3. 6. 2012. Žalobce se domnívá, že tímto důkazem nepochybně je výpověď syna D. D. M. M. k jednání své matky a svému jednání ze dnů 23. 5. 2012, 24. 5. 2012, 3. 6. 2012 (viz protokol č. j. Odboru sociálních věcí MÚ Tišnov ze dne 11. 7. 2012). Žalobce namítá, že k tomuto důkazu, založenému ve spisu, se správní orgány vůbec nevyjádřily. Přestupkové jednání obviněné žalobce prokazoval rovněž obrazovými záznamy, přičemž správnímu orgánu navrhoval, aby tyto fotografie posoudil a v případě pochybností nechal vypracovat znalecký posudek, který by potvrdil či vyvrátil, zda fotografie byly pořízeny v uvedený den. Žalobce má za to, že při pouhém jejich porovnání s fotografiemi se stavem terénu a vegetace ze dne 27. 7. 2012 je nepochybné, že vulgární gesta D. D. musela ukazovat dříve. Pokud obviněná uváděla, že fotografie s vulgárními gesty byly pořízeny v srpnu 2011, z fotografií je nezpochybnitelné, že obviněná je obklopena vrstvou vegetace z jarního období (3. 6. 2012). Žalobce považuje za nedostatečné vyjádření správního orgánu k těmto důkazům, kdy žalovaný uvedl pouhou větu, že „ani navrhovatelem doložené fotografie, kde je ručně připsáno datum jejich pořízení, nelze považovat za důkaz opaku, tj. za důkaz, že tito svědci lžou“. Lež D. D., že fotografie s vulgárními gesty byly pořízeny v srpnu 2011, lze podle žalobce prokázat i tištěnou nabídkou realitní kanceláře z října 2011. Porovnáním tůjí na těchto fotografiích a na fotografiích s vulgárními gesty lze podle názoru žalobce dovodit, že fotografie ze dne 3. 6. 2012 nemohly být pořízeny dříve než v říjnu 2011. Podle názoru žalobce lze na základě uvedených důkazů pokládat za prokázané, že se projednávaný skutek stal právě dne 3. 6. 2012. Žalobce je přesvědčen, že i za situace, kdyby se nepodařilo jednotlivě specifikovat čas pronesení vulgárních výroků či čas použití vulgárních gest, je jednání obviněné přestupkem. Důkazem toho, že se D. D. dopustila přestupku urážky na cti dle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, je již skutečnost, že žalobce podal návrh na projednání přestupku.

Žalobce namítá, že správní orgán svým přístupem a průtahy v řízení nepřímou vede D. D. k dalšímu přestupkovému a trestnímu jednání, správní orgán tak neplní smysl a cíl určené v ust. § 1 zákona o přestupcích. Neřešením řady oznamovaných přestupků, prodlužováním lhůt pro vydání rozhodnutí správní orgán podle názoru žalobce poškozují občany, a svým přístupem potírá nejen represivní, ale především preventivní funkci svého úřadu. Žalobce pokládá za nadbytečné a nesprávné rozdělení výroku na dvě dílčí části – na část a) a část b). Žalobce namítá, že neverbálními gesty vztyčených prostředníků žalobkyně zasáhla navrhovatele stejným způsobem jako uvedenými verbálními výroky, přičemž rozdělení

výroků na části se v tomto případě podílelo na průtazích v řízení. Žalobce má za to, že zvláště u přestupků, u nichž hrozí zánik odpovědnosti za přestupek z časového důvodu, je povinností správního orgánu činit taková opatření, aby byl přestupek ve lhůtě řádně projednán. Žalobce se domnívá, že je povinností správního orgánu řešit věc v souvislostech, neboť výrok o urážce na cti bude jeden, byť by její intenzita byla různá. Prostředky urážky, četnost urážek atd. podle žalobce určují intenzitu a z ní plynoucí sankci, ne samotný výrok. S ohledem na neobvyklost řízení žalobce namítá, že průtahy v řízení byly učiněny záměrně tak, aby odpovědnost za přestupek zanikla. I z tohoto důvodu žalobce považuje postup správních orgánů za nezákonný a formulaci výroků po formální stránce za nesprávnou.

Ze shora uvedených důvodů žalobce navrhuje, aby soud rozsudkem rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně pro nezákonnost zrušil, a žalovanému uložil povinnost žalobci uhradit náklady řízení.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvádí, že jelikož žalobce namítá v podstatě shodné skutečnosti jako v odvolání, odkazuje žalovaný na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Žalovaný dále poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2013, č. j. 6 As 57/2012-28. Žalovaný uvádí, že v daném řízení bylo rozhodováno o vině a trestu obviněné, byla uplatněna státní moc vůči jiné osobě, která měla porušit zájem společnosti na řádném soužití občanů – objektem přestupku podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích je občanské soužití a veřejný zájem na ochraně cti každého, nikoli soukromý zájem žalobce. Žalovaný dále uvádí, že v řízení o přestupku se nerozhoduje o žádném subjektivním právu žalobce – tento závěr již byl vysloven v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2007, č. j. 2 As 46/2006-100. Žalovaný konstatuje, že žalobce sice byl účastníkem řízení jako navrhovatel, tím, o jehož právech nebo povinnostech bylo v řízení rozhodováno, byla však obviněná, nikoli navrhovatel. Žalobce tedy podle žalovaného není legitimován k podání žaloby podle ust. § 65 odst. 1 s.ř.s. V úvahu přichází jen žalobní legitimace podle ust. § 65 odst. 2 s.ř.s., žalobce však neuvádí, která jeho procesní práva byla postupem žalovaného porušena.

Ze všech výše uvedených důvodů žalovaný navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V reakci na vyjádření žalovaného byla soudu doručena replika žalobce, v níž žalobce namítá, že tím, že mu byla správním orgánem uložena povinnost nahradit náklady řízení, se dostal do pozice, kdy se od zákonnosti rozhodnutí odvíjí jeho hmotněprávní povinnost. Žalobce namítá, že jemu, na rozdíl od skutečností uváděných v rozsudku NSS č. j. 6 As 57/2012-28, byla řízením o přestupku založena uvedená povinnost, čímž rozhodnutí o přestupku přímo zasahuje do hmotněprávní sféry navrhovatele a tím přímo zasahuje do jeho práv a povinností.

V další části repliky žalobce setrvává na své argumentaci podané již v žalobě, že správní orgán neprojednal žádný přestupek spáchaný žalobcem, který by obviněná musela v krajní nouzi odvracet. Žalobce namítá, že tvrzení žalovaného, že obviněná odvracela nebezpečí plynoucí ze strany žalobce, nemá správní orgán ničím podložené, a že vycházel pouze ze své deklarované víry. V této souvislosti žalobce poukazuje na ust. § 74 odst. 1 správního řádu. Žalobce namítá, že správní orgán se při ústním jednání nebezpečím, které by obviněné hrozilo, vůbec nezabýval, neboť žádné takové ani neexistovalo. Žalobce má za to, že žalovaný byl povinen své závěry opřít o důkazy provedené na jednání (mimo jiné projednáním se žalobcem), takovémuto postupu správních orgánů však nedošlo. Podle názoru

žalobce se jednalo o těžkou procesní vadu, která má vliv na zákonnost rozhodnutí a kterou žalovaný přímo zasáhl do práv žalobce.

Ze spisového materiálu vyplývá, že řízení o přestupku proti občanskému soužití podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích bylo zahájeno dne 12. 6. 2012 podáním návrhu žalobce ke správnímu orgánu prvního stupně.

Na den 26. 7. 2012 bylo správním orgánem prvního stupně nařízeno ústní jednání, které proběhlo v nepřítomnosti obviněné D. D. a za přítomnosti jejího zmocněnce. V průběhu ústního jednání byl proveden výslech svědků Ing. H. H., V. H. a M. H. a výpovědi navrhovatele (žalobce).

Správní orgán prvního stupně usnesením ze dne 16. 8. 2012 dožádal Komisi k projednávání přestupků města Ivančice k provedení výslechu svědků K. H., R.H., M. H. a D. Š., jejichž výpovědi byly navrženy obviněnou jako důkaz.

Dne 16. 10. 2012 proběhlo další ústní jednání, v jehož průběhu se jednak vyjádřili žalobce jako navrhovatel a obviněná, jednak došlo k výslechu svědků H. K., M. H., Ing. H. H., J. R., M. B., M. J. a I. Ž.

Na den 19. 11. 2012 bylo správním orgánem prvního stupně nařízeno další ústní jednání, v jehož průběhu byli vyslechnuti svědci P. P., T. Ř., L. Ž., T. R., Z. J. a M.Z.

Dne 7. 12. 2012 bylo správním orgánem prvního stupně vydáno rozhodnutí č. j. MUTI 14517/2012/KPP-120/40, proti němuž podal žalobce včasné odvolání.

Dne 18. 3. 2013 bylo vydáno rozhodnutí žalovaného č. j. JMK 11436/2013, sp. zn. S-..., které je předmětem tohoto soudního přezkumu.

Soud konstatuje, že žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.), jde o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s. ř. s.).

V souladu s § 75 odst. 1, § 2 s. ř. s. přezkoumal Krajský soud v Brně napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházející jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Dříve než se Krajský soud v Brně zabýval žalobními námitkami uvedenými v žalobě, musel zhodnotit a posoudit, zda žalobce má aktivní legitimaci k podání této žaloby.

Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. je k žalobě oprávněn ten, kdo tvrdí, že byl rozhodnutím správního orgánu zkrácen na svých právech. Toto zkrácení subjektivních žalobcových veřejných práv se mohlo udát přímo rozhodnutím nebo porušením žalobcových procesních práv. V každém případě musí jít o subjektivní práva náležející žalobci (judikatura Nejvyššího správního soudu již rozšířila zkrácení subjektivních práv i na tzv. dotčení právní sféry žalobce - srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42, dostupné na www.nssoud.cz). Ustanovení § 65 odst. 2 s. ř. s. rozšiřuje žalobní legitimaci i na účastníky řízení před správním orgánem, kteří nejsou k žalobě legitimováni podle § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť předmět správního řízení se nedotýkal jejich právní sféry, ale právní sféry někoho

jiného, pokud tvrdí, že postupem správního orgánu byli zkráceni na svých právech takovým způsobem, že to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí.

V nyní projednávaném přestupkovém řízení bylo rozhodováno o vině a trestu obviněné D. D., byla uplatněna státní moc vůči jiné osobě, která měla porušit zájem společnosti na řádném soužití občanů - objektem přestupku podle § 49 odst. 1 zákona o přestupcích (*„Přestupku se dopustí ten, kdo jinému ublíží na cti tím, že ho urazí nebo vydá v posměch“*) je občanské soužití a veřejný zájem na ochraně cti každého, nikoli soukromý zájem žalobce. V řízení o přestupku se nerozhoduje o žádném veřejném subjektivním právu navrhovatele - žádná práva ani povinnosti se mu nezakládají, nemění ani neruší, ani se jejich existence nedeklaruje; tento závěr byl již vysloven v judikatuře Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2007, č. j. 2 As 46/2006-100, dostupný na www.nssoud.cz, podle něhož *„Poškozený nemá právo na to, aby osoba, kterou označí z pachatele přestupku, nebo jiná osoba, o níž skutečnost, že přestupek spáchala, v přestupkovém řízení vyšla najevo, byla takovou osobou také shledána (a to ani u přestupků projednatelných jen na návrh ve smyslu § 68 odst. 1 zákona o přestupcích, neboť zde je návrh nutnou podmínkou toliko ve vztahu k možnosti zahájit a vést řízení o přestupku, nečiní však z navrhovatele plnohodnotného účastníka řízení o přestupku a nezakládá jeho subjektivní právo na shledání viny u pachatele přestupku)“*). Obdobně se Nejvyšší správní soud vyslovil v rozsudku ze dne 19. 10. 2007 č. j. 4 As 69/2006-103, dostupném na www.nssoud.cz, v němž uvedl, že *„v řízení o přestupcích, které lze projednat jen na návrh, nelze dovodit, že rozhodnutí o přestupku by bylo způsobitelné zasáhnout do hmotněprávní sféry navrhovatele. Navrhovatel však je účastníkem, který má právo tvrdit, že byl postupem správního orgánu zkrácen na právech, která jemu přísluší, takovým způsobem, že to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí.“* Dotčení žalobce na jeho právech nelze shledat ani v uložení povinnosti žalobci nahradit správnímu orgánu náklady správního řízení podle ust. § 79 odst. 1 zákona o přestupcích, tato povinnost je totiž pouze důsledkem rozhodnutí o zastavení řízení vyplývajícím ze zákona, nikoli vlastním předmětem řízení.

Na základě shora uvedeného soud konstatuje, že žalobce jako navrhovatel v přestupkovém řízení v případě přestupku proti občanskému soužití podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích není nadán aktivní legitimací k podání žaloby podle ust. § 65 odst. 1 s. ř. s., je však ke správní žalobě aktivně legitimován podle ust. § 65 odst. 2 s. ř. s. V žalobě má právo namítat zkrácení na svých procesních právech, která jsou mu přiznána zákonem o přestupcích a správním řádem, přičemž takové zkrácení na právech musí mít za následek nezákonné rozhodnutí. V posuzované věci tedy žalobci svědčí například právo na to, aby správní orgán zjistil přesně a úplně skutečný stav věci, aby rozhodnutí správního orgánu vycházelo ze skutkového stavu, který má oporu ve spisech nebo aby rozhodnutí správního orgánu bylo řádně odůvodněno.

Pokud se jedná o žalobní námitku, že žalovaný dospěl k nesprávnému právnímu závěru ohledně skutku ze dne 24. 5. 2012 spočívajícího v neverbálních gestech – vztyčených prostřednicích, a to z důvodu, že podle názoru žalobce v daném případě nebyly dány podmínky ust. § 2 odst. 2 písm. a) zákona o přestupcích, soud tuto námitku shledal důvodnou.

Jak vyplývá ze správního spisu, žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí dospěl k závěru, že skutek obviněné D. D. ze dne 24. 5. 2012 spočívající ve vztyčení prostředníků

není přestupkem, jelikož se jednalo o obranné jednání podle ust. § 2 odst. 2 písm. a) zákona o přestupcích vylučující trestnost. Soud předně poukazuje na skutečnost, že jednání obviněné D. D. bylo žalovaným posouzeno jako nutná obrana ve smyslu ust. § 2 odst. 2 písm. a) zákona o přestupcích, nikoli jako krajní nouze upravená v písm. b) téhož zákonného ustanovení. Argumentace judikaturou Nejvyššího správního soudu předestřená žalobcem vztahující se k institutu krajní nouze je tedy na daný případ nepřiléhavá. Soud se nicméně ztotožňuje s názorem žalobce, že podmínky ust. § 2 odst. 2 písm. a) zákona o přestupcích nebyly v daném případě naplněny. Jak vyplývá ze znění ust. § 2 odst. 2 písm. a) zákona o přestupcích, podstatou nutné obrany je odvracení útoku na společenské vztahy chráněné zákonem, a to činem, který by jinak byl přestupkem namířeným proti samotnému útočníkovi. Osoba, která odvrací útok, nejedná proti účelu zákona o přestupcích, jeho jednání naopak směřuje k tomu, aby bylo zabráněno činu pro společnost nebezpečnému. Útok ve smyslu ust. § 2 odst. 2 písm. a) zákona o přestupcích je chápán jako úmyslné protiprávní jednání člověka, které je pro společnost nebezpečné, přičemž útok musí ohrožovat některou z hodnot chráněných zákonem o přestupcích. Podmínkou pro naplnění nutné obrany je, aby útok přímo hrozil. Přímo hrozící útok je takový, který má bezprostředně nastat. Nutná obrana však není přípustná proti útoku, který se teprve připravuje, nebo proti útoku, který je již ukončen. Z povahy věci vyplývá, že obrana proti útoku musí být schopná útok odvrátit, ale nesmí být přehnaná.

V daném případě žalovaný v napadeném rozhodování svůj závěr o tom, že jednání obviněné naplnilo znaky nutné obrany vylučující trestnost, odůvodnil tím, že obviněná mohla pociťovat jednání žalobce, který ji fotografoval, jako zásah do osobnostních práv, a taktéž tím, že jednání obviněné D. D. bylo obrannou reakcí na jednání žalobce (vyhrožování, že obviněnou udá na „sociálce“) spočívající v jednání útočící na její morální kvality s cílem zasáhnout ji na „nejcitlivějším místě“. Tuto argumentaci však soud považuje za zcela nedostačující. Soud má v první řadě za to, že žalovaný se dostatečným způsobem nezabýval otázkou, v čem spočívala společenská nebezpečnost jednání žalobce. Pokud se jedná o fotografování obviněné žalobcem bez jejího souhlasu, není zřejmé, z čeho žalovaný dovodil, že k zásahu do osobnostních práv obviněné tímto jednáním skutečně došlo, sám žalovaný ostatně připouští jako pouhou hypotetickou možnost, že by obviněná mohla jednání žalobce považovat za zásah do jejích osobnostních práv. Rovněž z popisu jednání spočívajícího ve vyhrožování žalobcem obviněné „sociálkou“ z důvodu, že se nestará o své děti, není zřejmé, která z hodnot chráněných zákonem o přestupcích měla být tímto jednáním žalobce ohrožena. Především má však soud za to, že i v případě, že by jednáním žalobce k ohrožení některé ze zákonem chráněné hodnoty došlo, jednání spočívající ve vztyčení prostředníku není takového charakteru, aby bylo možné tímto jednáním útok žalobce jakkoliv odvrátit. Ani touto otázkou se však žalovaný ve svém rozhodnutí nikterak nezabýval. Ze všech uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že jednání obviněné D. D. ze dne 24. 5. 2012 spočívající ve vztyčení prostředníků není možné hodnotit jako jednání v nutné obraně ve smyslu ust. § 2 odst. 2 písm. a) zákona o přestupcích, a pokud tak žalovaný učinil, zatížil své rozhodnutí nezákonností.

Dříve, než soud přistoupil k posouzení důvodnosti další ze žalobních námitek, v níž žalobce namítá, že pokládá za prokázané, že se skutky D. D. ze dne 3. 6. 2012 staly právě tohoto dne, a proto podle názoru žalobce nebyly dány důvody pro zastavení řízení, zabýval se soud otázkou, zda je rozhodnutí žalovaného přezkoumatelné, neboť nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu zpravidla brání věcnému přezkumu a posouzení důvodnosti žalobních námitek.

Podle ust. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí.

Nepřezkoumatelnost rozhodnutí spočívající v nesrozumitelnosti není v soudním řádu správním blíže definována ani objasněna. Výklad tohoto pojmu je proto věcí právní nauky a judikatury příslušných soudů. Obecně lze za nesrozumitelné považovat takové rozhodnutí, z jehož výroku nelze zjistit, jakým způsobem bylo rozhodnuto, jehož výrok je vnitřně rozporný či nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, dále takové rozhodnutí, z něhož není patrné, které osoby jsou jeho adresátem a kdo byl rozhodnutím zavázán, případně rozhodnutí s tak nevhodnou formulací výroku, která má za následek, že ve svém důsledku rozhodnutí nikoho nezavazuje apod. Nedostatkem důvodů pak nelze rozumět dílčí nedostatky odůvodnění rozhodnutí, ale pouze nedostatek důvodů skutkových (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publikovaný pod č. 133/2004 Sb. NSS). Obdobný závěr Nejvyšší správní soud zaujal také ve svém rozhodnutí ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, publikovaném pod č. 244/2004 Sb., dle kterého „za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost ... lze považovat zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, ... , jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné.“

Jak vyplývá ze správního spisu, řízení o skutcích ze dne 24. 5. 2012 a ze dne 3. 6. 2012 spočívajících v urážce neverbálními gesty vztyčených prostředníků, správní orgán prvního stupně zastavil dle ust. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť podle jeho názoru gesto vztyčeného prostředníku je gestem nevhodným, v daném případě však nedosáhlo takové společenské nebezpečnosti, aby jím došlo k naplnění skutkové podstaty přestupku. Odvolací správní orgán se s touto argumentací neztotožnil, když ve svém rozhodnutí uvedl, že v případě tohoto neverbálního gesta se o přestupek ublížení na cti podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích jedná. Ohledně skutku obviněné D. D. ze dne 24.5.2012 se žalovaný vyjádřil v tom smyslu, že toto jednání není přestupkem, jelikož šlo o obranné jednání vylučující trestnost (viz výše), ke skutku (neverbálnímu gestu) ze dne 3.6.2012 se žalovaný v této části odůvodnění rozhodnutí výslovně nevyjádřil. S ohledem na výše uvedenou argumentaci žalovaného, že skutkem spočívajícím v neverbálních gestech vztyčených prostředníků je naplněna skutková podstata přestupku podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, přičemž ohledně jednání ze dne 3.6.2012 nebyly shledány žádné okolnosti vylučující protiprávnost (jako v případě skutku ze dne 24.5.2012), je soud toho názoru, že není z logiky věci možné za této situace řízení ve věci přestupku spočívající v těchto gestech ze dne 3.6.2012 zastavit podle ust. § 76 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích (tj. z důvodu, že skutky, o nichž se vede řízení, nejsou přestupkem), ale nanejvýš podle ust. § 76 odst. 1 písm. c), tedy z důvodu, že spáchání skutků, o nichž se vede řízení, nebylo obviněné z přestupků prokázáno. Tento závěr, který vyplývá z odůvodnění rozhodnutí žalovaného, je ovšem v rozporu s výrokem 1. bod a) rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (resp. výroku I. rozhodnutí žalovaného), dle něhož řízení ve věci přestupku spočívající v neverbálních gestech vztyčených prostředníků bylo zastaveno právě podle tohoto ustanovení (tj. podle ust. § 76 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích). Jasno do toho, jakým způsobem ohledně skutku spáchaného obviněnou neverbálními gesty dne 3.6.2012 měl žalovaný v úmyslu rozhodnout, nevznáší ani zbývající část odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, kde žalovaný uvádí, že souhlasí s rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ohledně skutků ze dne 3.6.2012 (tedy s tím, že spáchání skutku, o němž se vede řízení, nebylo obviněné z přestupku

prokázáno), a to i pokud jde o skutek, jež měl být spáchán tohoto dne neverbálním gestem vztyčených prostředníků, o němž bylo řízení zastaveno dle ust. § 76 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích. Z rozhodnutí žalovaného jako celku (tzn. z výroku a odůvodnění) tedy nelze jednoznačně seznat, zda v případě řízení o skutku spočívajícím v neverbálních gestech ze dne 3.6.2012 bylo řízení zastaveno podle ust. § 76 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích (tomuto závěru odpovídá výrok, ale nikoli odůvodnění) a nebo podle ust. § 76 odst. 1 písm. c) téhož zákona (tomuto závěru spíše odpovídá odůvodnění, ale nikoli výrok). Na základě těchto skutečností soud shledal rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost, neboť výrok rozhodnutí je v rozporu s odůvodněním a protože důvody rozhodnutí nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné. Vzhledem k tomu, že žalobce svými žalobními námitkami směřuje z velké části právě proti závěru ohledně skutku spočívajícímu v neverbálních vulgárních gestech obviněné ze dne 3.6.2012, tato nepřezkoumatelnost brání vlastnímu posouzení žalobní námitky.

Pokud se jedná o žalobní námitku, že správní orgán prvního stupně nadbytečně a nesprávně rozdělil výrok 1. na dvě části, což mělo vliv na průtahy v řízení, soud má stejně jako žalovaný za to, že rozdělení výroku na dvě části podle charakteru skutků (verbální a neverbální) nijak neodporuje logice zákona projednat přestupek ve lhůtě a že toto rozdělení nemá žádný vliv na zákonnost rozhodnutí. Za situace, kdy správní orgán prvního stupně dospěl u neverbálních a verbálních skutků s ohledem na jejich charakter k rozdílné právní kvalifikaci, naopak soud považuje toto rozdělení výrokové části za zcela logické. K namítaným průtahům v řízení soud dodává, že k odstranění případné nečinnosti správních orgánů lze využít institutů ochrany proti nečinnosti podle ust. § 80 správního řádu.

S ohledem na to, že rozhodnutí žalovaného soud shledal jednak nezákonným, a jednak nepřezkoumatelným pro nesrozumitelnost, nezbylo mu, než rozhodnutí žalovaného podle ust. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušit. Soud současně vyslovil, že věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem, který krajský soud v tomto zrušujícím rozsudku vyslovil (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci byl úspěšný žalobce, proto má právo na náhradu nákladů řízení. Ze soudního spisu vyplývá, že žalobci vznikly náklady za zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000 Kč. V dané věci neúspěšný žalovaný právo na náhradu nákladů řízení nemá.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 30. července 2014

JUDr. Jana Kubenová, v. r.
samosoudkyně